

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXXXIX. Quorum beneficiorum nominatio spectet ad Regem Galliæ, & quæ ad eam requirantur. De ætate requisita, & aliis ad provisionem prioratum conventualium. Intra quod tempus fieridebeat ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

154 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

conventui, sine mandato speciali: cap. petio, de procurat. cap. contingit, de transact. & ibi Abbas. Item Bartol. in l. nulli, ff. de transact. quia in mandato generali, non continetur facultas facendi gratuita iurium domini renunciationes, aut alio modo præjudicandi domino: sicut procurator non potest remittere caducitatem, aut similia facere in detrimentum domini. Corbul. de jure emphyt. tit. de caus. privat. ob non solum canonem, limit. 11. numer. 16. & seq.

Sed adversus prædicta proposita fuere difficultates, quibus sigillatim satisfaciendum est.

- 13 Primum fuit oppositum, quod privilegia mendicantibus ratione solutionis quartæ funerariæ concessa, revocata in totum facere per fecit. record. Gregorium XIII. ex Fasc. de visit. lib. 1. cap. 25. num. 8. & 14.

14 Respondum fuit, summum Pontificem Gregorium XIII. non revocasse antiqua Religiosorum privilegia, sed ea tantum quæ de novo per Pium V. concessa fuerant: cum rem ad eum statum deducat, in quo antea erat, juxta legitimas dispositiones & constitutiones ante dictæ Bullæ Pii V. editionem factas: ut ad 9. dicti Gregorii XIII. constitutionem Flavius Cherub. in compendio Bullarum adnotavit: quæ Bulla Gregorii incipit, In tanta rerum, & negotiorum, Schol. 2. post Emanuel. Roderic. tom. 9. quest. regul. 74. art. 16. in fine: & sic antiqua dicti ordinis privilegia per Gregorianam constitutionem sublata non fuere, sed in suo robore permanserunt.

- 15 Secundò fuit oppositum, constare de legitima præscriptione adversus mendicantes, in favorem Parochiæ: quæ præscriptio ex actu unius speciei extenditur ad alios similes. Seraph. decis. 1047. num. 1. & 2.

16 Sed responsum fuit primò, privilegium amitti per non usum, quando adest præscriptio quadragenaria, & privilegium consistit in non faciendo, si agatur de Collegio, vel Universitate: quæ præscriptio 40. annorum probata non fuit. Gaill. lib. 2. observ. 60. num. 12. versic. secundo casu.

- 17 Secundò fuit responsum, regulares fundatos in privilegio, manutenendos esse adversus Parochos fundatos in præscriptione; quia privilegium non habet tantam juris resistendam, quantum præscriptio. Seraph. decis. 595. num. 2. & 3.

18 Tertio responsum fuit, quod cum privilegium immunitatis à solutione quartæ, fuerit introductum in favorem totius ordinis, non possunt particulares illi præjudicare: ideo per contrarium usum non amittitur. Bald. consil. 3; 8. Archiepiscopus, 3. vol. 4. versic. super tertio: nisi saltem intervenerit præscriptio 40. annorum: Gratian. discept. forens. cap. 492.

- 19 num. 20. 1. Præsertim propter clausulas decreti irritantis, & alias appositas dictis privilegiis, de quibus Mart. de claus. part. 1. cap. 255. num. 8. ubi dicit Reverendos Patres Prædicatores manutenendos esse in possessione exemptionis à solutione decimarum, & similibus; propter amplissimas clausulas appositas in eorum privilegiis; quamvis in contrarium adesset Presbyterorum secularium antiquissima possessio, quæ potius usurpatio nuncupari debet: & dicta privilegia non solum amitti non possunt per non usum, sed nec etiam per usum contrarium; etiam si milites dicti Patres solutioni consensissent, ut ibi per eum, num. 9. 1. Et in omnem eventum solutio præjudicare quidem potuisset quoad præterita, sed non quoad futura; cum agatur de privilegio successivo, & non momentaneo: quo casu solutio non nocet quoad futura. Tusch. littera P, conclus. 756.

num. 10. 12. 15. 34. 43. & 53. Decius in cap. concessissent, column. penult. versic. retenta tamen, de concess. Alex. consil. 193. num. 11. & seq. vol. 2. Roman. consil. 88. num. 3.

Tertia difficultas fuit proposita, quod cum cerei deferantur cum funere, videtur quod etiam quarta solvi debeat. Sed hæc levis est, quia privilegia Mendicantium, & in specie Prædicatorum, imponunt hos cereos deferri tempore funeris; & non non fuisset opus aliquo privilegio, 1. cum de iure communi, ex aliis cereis qui non deferuntur cum funere, nulla debeatur quarta: quia dantur pro labore corporali. Tusch. in verb. Quarta, conclus. num. 2. 1. Certum est autem, privilegium debere quid operari ultra jus commune, cap. si Papa, privileg. Surd. consil. 419. num. 32.

Hæc mea fuit pro dictis Reverendis Patribus sententia, de ejus veritate nunc in Urbe disputatur: ideo judicium desuper expectandum est. Sed enim hoc in animo habeo, ut iuribus partium præjudicare velim; aut negotiis pendentibus æquitate decisionem tenuis iudicii mei sententiam imponere.

CAPUT LXXXIX.

Quorum beneficiorum nominatio spectat ad Regem Galliæ, & quæ ad eam requirantur. De ætate requisita, & ad provisionem prioratuum conventualium. Intra quod tempus fieri debeat nominatio. Et utrùm nominatio locum habeat in Episcopatibus, & Prioratibus vacantibus in Curia. Considerandum in Gallia esse prohibitam, nec periculum decem annorum purgari, si non continua.

SUMMARIUM.

- 1 Prioratus conventuales, si sint verè ecclesiastici, præter formam cap. quia propter, de elec. c. 1. concurrant, de quibus ibi, subijciuntur præter nominationi.
- 2 Prioratus conventuales veniunt appellari immunitatis.
- 3 Confessiones dari possunt Prioribus conventibus, quæ non dantur nisi in dignitate Episcopalis constitutis.
- 4 Prioratus, in quibus nulla post electionem requiritur confirmatio, non supponuntur nominationi Regiæ.
- 5 Electores, si non sit opus confirmatione, dantur potius collatores.
- 6 Prioratus conventuum, quibus à Sede Apostolica privilegium datum est eligendi, non continentur sub nominatione Regis.
- 7 Abbatia monialium, nec non ea, quæ inter vasa caput Ordinis constituunt, eximuntur à nominatione Regis.
- 8 Beneficia manualia sunt extra Regis nominationem, vel si singulo triennio, vel quatuor annis mutentur.
- 9 Beneficia per obitum apud Sedem vacantia, non minus Pontifex sine Regis nominatione conferri potest.

Quæst. & Resol. benefic. Cap. LXXXIX. 155

- 10 Reservatio beneficiorum vacantium in Curia, practicitur in Gallia.
- 11 Episcopatus non tam dignitas est, quam dignitatum culmen.
- 12 Episcopatus in Curia vacantes per obitum, Papa sine Regia nominatione confert.
- 13 Non vacant in Curia, quæ vacant ubi est Legatus.
- 14 Legatus non confert vacantia in curia, nisi hoc specificè habeat in suis facultatibus.
- 15 Intra quod tempus Rex summo Pontifici nominare debeat.
- 16 In prioratibus conventualibus requiritur etas 22. annorum complerorum: de non conventualibus vide sup. cap. 3.
- 17 In Gallia non admittitur confidentia, imò privata ipso iure, sicut sinonia.
- 18 Confidentia si sit successiva, decem annorum spatium non purgatur in Gallia.

Difficultates propositæ per quendam qui cupiebat provideri de prioratu conventuali in Gallia, ad tria capita reducebantur: Primò, an dictus prioratus suppositus esset Regiæ nominationi: Secundò, quæ etas requiratur in eo, qui de illo providendi desiderat: Tertiò, utrùm inita, & perfecta super illo beneficio confidentia, & conventio, quod antiquus possessor fructus ejusdem prioratus, non obstante provisione facta, perciperet; & in sua possessione perseveraret, noccat, & in quo.

Quod ad primum caput atinet, supponendum est quod per Concordata Gallia, sub titulo de Regia ad prelat. nominat. constitutum fuit in §. monasteriis, quod monasteriis, & prioratibus conventualibus, & verè electivis, videlicet in quibus forma cap. quia propter, de elect. servari debet; (utpote quia Ecclesia remanet pastore viduata) confirmationes electionum hujusmodi solemniter peti consueverunt in Regno, & Delphinatu, ac Comitatu Dionsi, & Valentia: ita ut illis tunc, & pro tempore vacantibus, conventus non possit procedere ad postulationem Abbatis, seu Prioris conventualis; sed Rex Gallia occurrente hujusmodi vacatione, religiosum ejusdem ordinis, in ætate ad minus viginti trium annorum constitutum, sedi Apostolicæ nominare possit; cui per summum Pontificem de hujusmodi beneficio provideatur, & ei Papa conferat.

Quo sic supposito, sequitur prioratum prædictum Regiæ nominationi subjacere: maxime cum prioratus hujusmodi conventuales veniant appellatione dignitatis: cap. nisi, in fine, de prebendis. Et istis Prioribus conventualibus dari possint commissiones causarum, quæ non nisi in dignitate constitutis dantur: cap. statutum, in princip. & cap. etsi principalis, de rescript. in 6. & ita sæpius judicatum testatur Moder. de benefic. tit. de majorib. & minor. benefic. in fin. fol. 411. & in tit. de benefic. cum dignit. num. 37. & ibi Glos. litter. O.

Quod tamen intelligendum est, ut verum sit quatenus prioratus iste habeat qualitates requisitas in Concordatis: alias non subjaceret Regiæ nominationi. In primis enim, ad hoc ut prioratus conventualis sit sub Regia nominatione, requiritur ut sit electivus ex fundatione, præscriptione, vel consuetudine: si verò esset collativus, non comprehenderetur in Concordatis, nec per consequens spectaret ad Regem nominatio. Oportet igitur, talem esse, ut in eo servetur in electione forma cap. quia propter, extr. de elect. hoc est, ut fiat per scrutinium, inspirationem, vel compromissum: & quod moriente electo, Ecclesia dicatur viduata pastore; & sic talis Prior

nullum alium in dicto conventu habeat Superiorem. Quod si post electionem nulla alia requireretur confirmatio; & sic esset electivum collativum beneficium, non comprehenderetur in Concordatis, quæ non comprehendunt alia beneficia quàm ea, quæ ultra electionem indigent confirmatione Superioris: ut explicavimus supra, cap. 40. † Nam quando canonici, vel alii eligendo conferunt; verius dicuntur collatores, quàm electores: ut probat text. in cap. per electionem, versic. cum igitur, ibi; nominanter contulerunt; extr. de concess. prebend. Quæ omnia explicat Rebuff. in Concord. dist. §. monasteriis, in verb. verè electivis.

Præterea notandum est, quod in Regia nominatione non continentur prioratus conventuum, quibus privilegium à sede Apostolica proprium Prælatum eligendi concessum est; de quo tamen constat per litteras Apostolicas, seu authenticas scripturas; omni aliâ probationis specie eis in hoc ademptâ, ut dicitur in dictis Concordatis, tit. de Reg. ad prelat. nominat. §. final.

Exciipiuntur etiam ab hac nominatione Regia quædam Regni Abbatia, quæ Generalibus Ordinum assignantur: nec non electiones Abbatissarum, & Priorum claustralium, quæ quolibet triennio fieri solent: † nec non beneficia manualia, quæ sine ulla Regis nominatione conferuntur; vel si quolibet triennio, vel quadriennio eligi consueverint, prout fit apud religiosos reformatos. Pelcus lib. 1. action. forens. 11. qui de hac nominatione plura tradit eodem lib. 1. actione 6. usque ad 15.

Similiter ab eadem nominatione excipiuntur beneficia per obitum apud Sedem vacantia, quæ per summum Pontificem absque ulla Regis nominatione conferuntur: ut habetur in dist. §. 1. & §. monasteriis, in Concord. Rebuff. ibidem, in verb. apud Sedem.

Sed difficultas est, utrum quod dictum est de prioratibus conventualibus apud Sedem vacantibus, eadem ratione procedat in Episcopatibus, vel Archiepiscopatibus in Curia, vel apud Sedem vacantibus. Ratio est, quia licet reservatio beneficiorum vacantium in Curia, de qua in cap. 2. de prebend. in 6. sit recepta in Gallia, ut dicit Maynard. lib. 8. cap. 6. n. 1. † Tamen nomine dignitatum, de quibus in d. cap. 2. de prebend. in 6. non videntur comprehendi Episcopatus; qui sunt potius culmen dignitatum, quàm dignitas: per DD. in dist. c. 2. Geminian. num. 4. Anchar. num. 2. Franc. num. 4.

Attamen verissimum est, Episcopatus Gallia in Curia vacantes, per summum Pontificem, absque ulla Regis nominatione conferri posse: cum ita expresse constitutum sit per summum Pontificem sub nomine Concordatorum: ubi tam de Episcopatibus, quàm de Prioratibus conventualibus apud Sedem vacantibus agitur; & de iis per summum Pontificem liberè, id est, sine ulla nominatione providendum esse constituitur. Quod, ut dictum est, de vacantibus in Curia per obitum, intelligendum est ex Rebuff. loc. citat. † Nec dicuntur vacare in Curia, quæ vacant in loco ubi est Legatus, ex Rebuff. in Concordat. tit. forma mandat. Apost. in verb. extra Romanam Curiam.

Neque Legatus potest conferre vacantia in Curia, nisi hoc expresse habeat in suis facultatibus: adeo ut non sufficiat derogatio per quascunque clausulas generales, sed debeat esse specifica: ut decisum fuit in Rota decis. 156. num. 2. par. 2. recent.

Ista autem Regis nominatio fieri debet intra sex menses, de persona idonea, & debitis qualitatibus.

bus insignita. Quod si nominatus fuerit inhabilis, veluti secularis, ad prioratum conventualem; vel regularis alterius ordinis, aut ætate requisita carens, & is à summo Pontifice recusetur, dantur alii tres menses ad nominandum: his tamen novem mensibus elapsis, si Rex non nominaverit idoneum, Papa providet sine nominatione de persona idonea, & qualificata.

16 Et ex his patet resolutio secundæ quæstionis propositæ, nempe quod ad dictum prioratum conventualem, sufficit vigesimus secundus annus completus in Gallia, juxta tenorem dictæ constitutionis: sed de jure communi ad tales prioratus requiritur ætas viginti quinque annorum completorum, *cap. cùm in cunctis, de elect. & Clem. 1. de stat. monachor.* de aliis verò prioratibus non conventualibus egimus suprà, *cap. 3.*

17 Ad tertiam quæstionem respondetur, quod licet aliqui DD. & inter cæteros Flamin. Paris. in *tractat. de confident. quest. 58.* existimaverint, simoniam in Gallia esse licitam: tamen falluntur, cùm in Gallia etiam confidentiarii tanquam simoniaci puniuntur, teste Charond. *lib. 1. respons. 47. & lib. 7. respons. 190.* Adeo ut qui beneficium possidet per confidentiam, privatus censeatur tali beneficio ipso jure. Petr. Gregor. *de benef. cap. 26.* † Et licet aliqui dixerint, simoniam in Gallia, spatio decem annorum purgatam esse: Moderni in *tract. de benef. cap. ult. in glos. 5. num. 57.* Tamen si delictum sit continuum, & non momentaneum, nihil prodest decennalis possessio: quia quotidie, & singulis momentis interrumpitur. Charond. *d. cap. 47. lib. 1.* Utrum autem simoniacus, vel confidentiarius resignare possit post adversarii imperationem; alibi exposuimus, nempe *cap. 27.* ideo hic non repetimus.

18

CAPUT XC.

Legatum factum Capitulo de certa quantitate tritici, solvenda ex reliquis annuarum solutionum testatori debitis; utrum solvendum sit per hæredes favore piæ causæ, licet nulla reliqua, sive arreragia debeantur.

SUMMARIUM.

- 1 Legatum censetur potius factum gratia demonstrationis, quam taxationis, quando testator non reulit designationem rei, ex qua fieri debet solutio, ad substantiam legati; sed duntaxat ad illius executionem.
- 2 Quando agitur de pia causa, quamvis testator mandaverit ex re certa, vel certis fructibus præstari, censetur potius factum gratia demonstrationis, quam gratia taxationis; & potius pro securitate legatarii, quam favore hæredis.
- 3 Fructus non distributi annis præteritis, si sint exstantes, distribui debent inter novos canonicos, non inter antiquos.
- 4 In dubio interpretatio fieri debet favore piæ causæ, contra Fachineum.
- 5 Ampliatur ut hoc procedat, sive pia causa sit actrix, sive rea.
- 6 Nomine arreragiorum, sive reliquorum, con-

tinentur tam antiqua, quam nova arreragia.

Testator sacerdos Ecclesiæ, in qua vivens beneficium obtinebat, certam frumenti quantitatem legavit, quæ solveretur de arreragiis seu reliquis distributionum sibi per capitulum ejusdem Ecclesiæ debitis: Cùmque arreragia quædam præcederentur, quæ capitulum indebita esse asserbat; & hæc his lis penderet: quæsitum fuit utrum legatio ex aliis testatoris bonis suppleri deberet, & si firmativè resolutum fuit.

Primo, quia testator non legavit quantitatem lam frumenti capitulo taxativè, sed demonstrativè: non enim dixit, Lego frumentum ex arreragiis sed usus est his verbis: Lego talem frumentum quantitatem, quæ solveretur ex arreragiis quæ mihi debeantur. Illa autem verba, *lequel se payera des arreragies*, non respiciunt substantiam legati, sed illius executionem; & sic dispositio remanet pura, & quædam accidat de illis arreragiis, semper hæredes tenentur ad solutionem legati: ut probatur in *1. quidam testamento, ff. de legat. 1. Castrenf. consil. 338. vol. 1. Surd. consil. 162. num. 23. Tufch. in verb. legatum, conclus. 61. num. 13. 14. & 15. Gratian. discip. forens. cap. 256. num. 22. Castill. controvers. lib. 4. cap. 34. num. 17. & seq.*

Secundo, quando tractatur de pia causa, prout in casu proposito, in quo legatum factum fuit pro fabrica Ecclesiæ; quamvis testator legatum ex certa præstari mandaverit, etiam si res, ex qua legatum præstari debet, unico verborum contextu designata fuisset; si res ex qua legatum præstari debet non extet, vel non debeatur; semper legatum solvendum est, neque cogitur Ecclesia, vel alia pia causa petere legatum super re designata, sed potest ex aliis bonis testatoris: quia favore piæ causæ designatio illa non operatur taxationem, sed solum demonstrationem; & solum duntaxat taxatam, esse pro legati solutione obligatam tradit Roman. *singul. 440.* per Glos. in *1. Causa 12. in verb. neque in rem, ff. de ann. leg. 1. & in 1. Lucius 12. in verb. ex reitu, in princip. Fachinensis & cibaritis legat.* ubi quod hæc verba videntur appositæ pro securitate legatarii, quamvis favore hæredis; & potius ad resignationem quam ad conditionem & limitationem faciendam legatum. Tiraquel. *de privileg. pia causa, privileg. 6. vbi. & hoc expresse voluit.* Ejusdem sententia est Gratian. *discip. forens. cap. 265. num. 29. Mantio. de consil. ult. vol. lib. 12. tit. 6. num. 26. Marc. Anton. Genuat. in practicabilib. Eccles. quest. 268. num. 3. Petrus. de Guid. Pap. decis. 8.*

Tertio, quia cùm duplicis generis arreragia distributionum testatori deberentur; nempe antiqua & nova; circa antiqua verò lis penderet, quæ capitulum contendebat illa non deberi, & etiam si fructus non distributi annis elapsis, tunc fuissent exstantes, (quod tamen non erat) nihilominus fructus distribuendi duntaxat fuissent inter novos canonicos, & non inter antiquos, minisque inter hæredes antiquorum. Tufch. *littera O, consil. 1. num. 11. Garc. de benef. part. 3. cap. 2. num. 429.* Novæ verò arreragia dicto testatori tempore obitus ipsius debita, essent liquida, non litigiosa; & causa quæ aliqua adfuisset ambiguitas, & interpretatio in dubio fieri debebat favore piæ causæ. Tiraquel. *de privileg. pia causa, privileg. 148.* † Quod ampliatur, si pia causa sit actrix, sive rea. Tiraquel. *ibidem, privileg. 146.* licet ab hac opinione aliqui recesserint, &